ବା କରାଇବା ଆମମାନଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରର ଆଜ୍ଞା ନୁହେ । ଈଶ୍ୱର, ଧର୍ମ ଓ ଦେଶକୁ ଧୋକା ଦିଅ ନାହିଁ । ଯେ ଓଡ଼ିଆ ଏଠାରେ ଧର୍ମରେ ରହି ନ ପାରନ୍ତି ସେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଲେଉଟି ଯାଆନ୍ତୁ । ସେଠାରେ ତାଙ୍କୁ ଚରଖା ମିଳିବ ଏବଂ ଚରଖା ଚଳାଇଲେ ତାଙ୍କୁ ଖାଇବା ପିଇବାକୁ ମିଳିବ । ତୁମ ଦେଶରେ ଲୁଗା ଭଣିଲେ ଦିନକୁ ତୁମେ ଅଠଅଣା ବାରଅଣା ଟଙ୍କାଏ କମାଇ ପାରିବ । ଚନ୍ଦ୍ରମାନେ ଲୁଗା ବୁଣିଲେ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଉପାର୍ଜ୍ଜନ କରିପାରିବେ । ଖାଲି ସୂତାକାଟିଲେ ଦିନକୁ ଦୁଇଅଣା ଦଶ ପଇସା ଘରେ ବସି ପାଇଲେ ମନ୍ଦ ନୁହେ । ଗଲା ପୁରୀ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରେ ସାମାନ୍ୟ ଚାଉଳ ମୁଠିଏ ମୁଠିଏ ପାଇ ତୁମ ଦେଶ ଲୋକେ ଏତେ କୃତାର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ମତେ ଦେଖିବାକୁ ସେମାନେ ଅତି ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇଥିଲେ । ତୁମ୍ଭେମାନେ ଅତି ଅଳ୍ପରେ ଚଳିଆର । ଏହା ବଡ଼ ଭଲ ଗୁଣ । ତୁମର ଏ ଗୁଣ ସେପରି ନଷ୍ଟ ନ ହୁଏ । ଏହିପରି ଅଳ୍ପରେ ଚଳିବାର ଅଭ୍ୟାସ ଥିଲେ କେବଳ ଚରଖା ଦ୍ୱାରା ତୁମର ସଂସାର ଚଳିଯିବ । ଯେ ଭାଇ ଏଠାରେ ରହିବ ସେ ଧର୍ମରେ ରହ ଏବଂ ଧର୍ମରେ ଚଳ । ଜୁଆ ନ ଖେଳ, ସରାପ ନ ପିଅ, ରଣ୍ଡି ବାଜି ନ କର । ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏ କଥା କହୁନାହିଁ । ମାତ୍ର ଜଣେ ଲୋକ ଯେବେ ତୁମ ମଧ୍ୟରେ ଏପରି ଥାଏ ତାଙ୍କରି ପ୍ରତି ଏହା କୁହା ଯାଉଛି । ବିନା ଆତ୍ମଶୁଦ୍ଧିରେ ଈଶ୍ୱର ଦର୍ଶନ ମିଳେ ନାହିଁ । କୋରାନ ଓ ଗୀତାରେ ଏହା କୁହା ହୋଇଛି । ଆତ୍ମଶୁଦ୍ଧି କରିବାକୁ ହେବ; ଶାନ୍ତି ପୂର୍ବକ ଧର୍ମପାଳନ କରିବାକୁ ହେବ । ଧର୍ମପାଳନ ବିଷୟରେ କମ୍ବା ପ୍ରତିଜ୍ଞା ପାଳନ ବିଷୟରେ ଜେଲ ଯିବା ଧର୍ମ । ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେ ଜଣ ଜେଲ ଯାଇଛନ୍ତି ମୁଁ ଶୁଣିଛି । ସେ ଆପଣା ପ୍ରତିଜ୍ଞା ରକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ଜେଲ ଗଲେ ସେମାନେ ନିଜ ଧର୍ମ ପାଳନ କଲେ ସେଥି ଲାଗି ତାଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ । ସବୁ ଲୋକ ଜେଲକୁ ଯାଉନ୍ତୁ, ମାତ୍ର ଶାନ୍ତି ଭଙ୍ଗ ନ ହେଉ, ଅନ୍ୟାୟ ନ ହେଉ କମ୍ବା କାହାରି ଉପରେ ଯବରଦସ୍ତି ନ ହେଉ । ଯେବେ ସବୁ ଲୋକ ଜେଲ ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହୋଇଯିବେ ତେବେ ମୁଁ କହେ ସ୍ୱରାଜ ଦରଜା ଖୋଲିଗଲା । ଶେଷରେ ମୁଁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଇମାନଙ୍କୁ କହୁଅଛି ଯେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଅଛ ତାହା ଦୃଢ଼ ରଖ ଏବଂ ଶାନ୍ତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କର । ମୁଁ କୋଡ଼ିଏ ମିନିଟ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ମୁସଲମାନ ସଭାକୁ ଯିବି ବୋଲି ମଉଲାନାଭାଇମାନଙ୍କୁ କହି ଆସିଥିଲି । ମାତ୍ର ଏଠାକୁ ଆସିବାରେ ମୋର କୋଡ଼ିଏ ମିନିଟ ଲାଗିଗଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଛି; ମୁଁ ଯାହା କହିଲି ତାହା ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ସମୁଝାଇ ଦେବା ଲାଗି ମୁଁ ଭାଇ ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କୁ କହି ଯାଇଅଛି ।

ଏହା ପରେ ଦେଶବନ୍ଧୁ ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମହାତ୍ମା ଜୀ ଚାଲିଗଲେ । ଗୋପବନ୍ଧୁ ବାବୁ ଓଡ଼ିଆରେ ମହାତ୍ମାଙ୍କ କଥା ଲୋକଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଦେବା ପରେ ସଭା ଭଙ୍ଗ ହେଲା ।

ଏ ଦିନ ସଭାରେ ଲୋକେ ପାଞ୍ଚ ଛ ଘଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକାଦିକ୍ରମେ ରହିଥିଲେ । ମଝିରେ ମେଘ ଥରେ ଭଲରୂପେ ଟୋପି ଚାଲିଥିଲା । ତଥାପି ଲୋକେ ଭାଙ୍ଗି ନ ଥିଲେ ।

ପୁଣି ଓଡ଼ିଆ ସଭା

ଏମାସ ୧୩ ତାରିଖ ମଙ୍ଗଳବାର କଲିକତା ଓଡ଼ିଆ ଶ୍ରମଜୀବୀମାନଙ୍କର ପୁଣି ଏକ ସଭା ହାଲିଡେ ପାର୍କରେ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରେ ବଡ଼ବଜାରର କପଡ଼ା ବୋଝିଆମାନେ ଅଧିକାଂଶ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାର ଚେଷ୍ଟା କରା ଯାଇଥିଲା । ଅନେକ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ଲୋକେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ ବୋଲି ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ ପ୍ରଥମରୁ କହିବାରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜାତିର ଲୋକେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ । ପ୍ରଥମେ ବାବୁ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ ସେ ଦିନ ସଭାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବୁଝାଇ ଦେଇଥିଲେ । ପରେ ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ କଲିକତାରେ ଓଡ଼ିଆ କୁଲି ମାନଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ସେମା- ... ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ତାହାର ପ୍ରତିକାରର ... ଦେଖାଇ ଦେଇଥିଲେ । ପୂର୍ବ ରାତ୍ରରେ ... ଉପରେ ମାରବାଡ଼ୀ ଜଣେ ଜୁଲମ କରି ... ର ସାଙ୍ଘାତିକ ପ୍ରହାର କରିଥିଲା ତାହା ମଧ୍ୟ ସେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ । ଉପସ୍ଥିତ ଅବସ୍ଥାରେ କଲିକତା ଓଡ଼ିଆ ମାନଙ୍କର ଦଳବଦ୍ଧ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଲାଗି ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାୟୀ କମିଟି ରହିବା ଦରକାର ବୋଲି ସେ କହିଥିଲେ । ଏ ଦିନର ସଭାରେ ସେ କଲିକତା ଓଡ଼ିଆ ମାନଙ୍କର ଆଖି ଫିଟାଇ ଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ କଥା ସମସ୍ତଙ୍କ ମନକୁ ଏପରି ଲାଗିଲା ଯେ ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜାତିର ସହୃଦୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଅନେକେ କାନ୍ଦିପକାଇଲେ । ଉପସ୍ଥିତ ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ଦେଶକୁ ଚାଲିଯିବା ଲାଗି ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ସେତେବେଳେ କିଛି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ହେଲା ନାହିଁ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପଡ଼ାର ଓଡ଼ିଆ ମଜୁରିଦାରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ କେତେ ଜଣଙ୍କ ନାମ ଠିକଣା ଆଦି ଲେଖାଗଲା । ପରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ସୁବିଧା ଅସୁବିଧା ବୁଝା ଯାଇ ଅନ୍ୟ ଏକ ସଭାରେ ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରା ଯିବାର ଠିକ୍ ହେଲା । ପୂର୍ବ ଦିନ ମୁରଗୀ ହଟାରେ ଯେ ଓଡ଼ିଆ ଉପରେ ମାଡ଼ ହୋଇଥିଲା ତାହା ସମ୍ବନ୍ଧେ ନାନା ପ୍ରକାର ଜନରବ ଶୁଣା ଯାଉଥିବାରୁ କଲିକତାର ଓଡ଼ିଆ ମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏ ସଭାରୁ ବଡ଼ ବଜାର କଂଗ୍ରେସ କମିଟିକି ଅନୁରୋଧ କରାଗଲା କି ଭଲ ରୂପେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ଓଡ଼ିଆ ମାନଙ୍କ ଅବଗତି ନିମନ୍ତେ ଏ ଘଟଣାର ସବିଶେଷ ହାଲ ଉକ୍ତ କମିଟି ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତୁ । ଏ ଦିନ ସଭାରେ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲୋକ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । କଂଗ୍ରେସ ଓ ଖିଲାଫତ ଭଲଣ୍ଟିଅର ମାନେ ସଭାର ସମସ୍ତ ଆୟୋଜନ କରିଥିଲେ ।

ପୁଣି ବସ୍ତ୍ର ବୁହା ବିଲ୍‌କୁଲ ବନ୍ଦ

ଏ ମାସ ୪ ତାରିଖ ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ କଲିକତାରେ ପ୍ରଥମେ ସଭା କରି ବିଦେଶୀ ବର୍ଜନ ଓ ସ୍ୱଦେଶୀ ପ୍ରଚାର ବିଷୟରେ ଓଡ଼ିଆ ମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇବାରେ ତହିଁ ଆର ଦିନୁ ଓଡ଼ିଆ ମଜୁରିଦାରମାନେ ବିଲାତି ଗଣ୍ଠି ଓ ମୋଟ ବୋହିବା ବନ୍ଦ କରିଥିଲେ । ୪ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ କାମ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ବସିଲେ । କଲିକତାରେ ଗୋଟାଏ ଚହଲ ପଡ଼ିଗଲା । ମାରବାଡ଼ୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଦେଶୀ କପଡ଼ା କାରବାରୀଙ୍କ ମହଲରେ ଆତଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ । ଏଥିମଧ୍ୟରେ ବିଦେଶୀ କପଡ଼ା ବ୍ୟବସାୟୀ କେହି କେହି ମାରବାଡ଼ୀ ପୋଲିସ ସାହାଯ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ଉପରେ ଜୁଲମ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । କେତେ ଜଣଙ୍କୁ ପୋଲିସ ଚାଲାନ ନେଲା । ସେମାନଙ୍କର ଜେଲ ହୋଇଛି । ମାତ୍ର କଂଗ୍ରେସ ଓ ଖିଲାଫତ ଭଲେଣ୍ଟିଅରମାନେ ସବୁବେଳେ ଜଗିଥିବାରୁ ପୋଲିସ ବା ମାରବାଡ଼ୀ ଓଡ଼ିଆଙ୍କର କଷ୍ଟ କରିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ବଡ଼ ବଜାର ବୋଝିଆମାନେ କେବଳ କାମ ବନ୍ଦ କରି ଥିଲେ । ମାତ୍ର ସାହେବ କମ୍ପାନି ମାନଙ୍କ ଅଫିସରେ କାମ କରୁଥିବା ମଜୁରିଦାରମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ କରିବାର କଥା ହୋଇ ନ ଥିଲା । ତେଣୁ ସେମାନେ ଯେତେବେଳେ କମ୍ପାନି ଅଫିସରୁ ବଡ଼ ବଜାର ବେପାରିମାନଙ୍କ ଗୋଦାମକୁ ମାଲ ବୋହିଆଣିଲେ ୪ ଦିନ ପରେ ଅନେକ କୁଲି ବିଦେଶୀ କପଡ଼ା ବୋହିବା ପୁନରାୟ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । ଏମାସ ୧୦।୧୧।୧୨ ତାରିଖ ତିନି ଦିନ ଅଧିକାଂଶ କୁଲି କାମରେ ଲାଗିଥିଲେ । ତଥାପି ଅନେକ ୫ ତାରିଖଠାରୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବରାବର କାମ ଛାଡ଼ି ନିଜ ଧର୍ମକୁ ମାନି ରହିଛନ୍ତି । ୧୩ ତାରିଖ ଦିନ ସଭାରେ ଗୋପବନ୍ଧୁ ବାବୁଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ପୁଣି ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ ବଦଳିଅଛି । ୧୪ ତାରିଖ କି ଦେଶୀ କି ବିଦେଶୀ ସବୁ ପ୍ରକାର କପଡ଼ା ବୋହିବା ବନ୍ଦ ହୋଇଅଛି । କି ସ୍ୱଦେଶୀ କି ବିଦେଶୀ ସକଳ ପ୍ରକାର ସୂତା କପଡ଼ାର ବୋଝିଆ ଓଡ଼ିଆ ମାନଙ୍କର ଏହି ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ଯାହା କରିବାର ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେବ ।

ଓଡ଼ିଆ ବୋଝିଆଙ୍କ ଉପରେ ଅନ୍ୟାୟ ଦଣ୍ଡ

ପୂନା ବେହେରା ଯେ କାରଣରେ ଗିରଫଦାର ହୋଇଥିଲା ଅମ୍ଭେମାନେ ଗଲଥର ଲେଖିଥିଲୁ । ଏଥିମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ମକଦ୍ଦମା ବିଚାର ହୋଇ ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ଜେଲ ଏବଂ ଟ° ୫° କା ଜୋରିମାନା ହୋଇଅଛି । ଜୋରିମାନା ଟଙ୍କା ନ ଦେଲେ ଆଉ ଏକ ସପ୍ତାହ ଜେଲ ହୁକୁମ ହୋଇଅଛି । ଆଉ ଛ ଜଣ ଓଡ଼ିଆ ଗିରଫ ହୋଇ ଜେଲ ଯାଇଛନ୍ତି । ଜଣେ ଓଡ଼ିଆ ବୋଝିଆ ବିଲାତି କପଡ଼ାର ଗଣ୍ଠି ଉଠାଇବା ବେଳେ ଏ ଛ ଜଣ ଓ ଆଉ କେତେକ ତାଙ୍କୁ ମନା କଲେ । ଏମାନେ ମନା କରିବାରୁ ଗଣ୍ଠି ନେଉଥିବା ଲୋକ ଗଣ୍ଠି ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ । ଗାଣ୍ଠି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମାଲିକର ଯେ ଗୁମାସ୍ତା ଥିଲା ସେ ହଲାକଲା ଏବଂ ସାଥେ ସାଥେ ମାଲିକକୁ ଡାକି ଆଣିଲା । ଏହିପରି ଗୋଳମାଳ ହେବାରୁ ସେଠାରେ କେତେ ଲୋକ ଜମିଗଲେ । ଏ ବିଲାତି ଗାଣ୍ଠି ସବୁ ଲୋଟି କରି ନେଇ ଯାଉଛନ୍ତି ବୋଲି କହି ମାଲିକ ମାରବାଡ଼ୀ ପୋଲିସକୁ ଡାକି ଆଣିବାରେ ପୋଲିସ ୭ଜଣଙ୍କୁ ଗିରଫ କରି ନେଇଗଲା । ସାତ ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଉକିଲ ଦେଇ ମକଦ୍ଦମା ଲଢ଼ି ଖଲାସ ହେଲେ । ଏ ଜଣକ ବାସ୍ତବିକ ଘଟଣା ସ୍ଥଳରେ ନଥିଲା । ଅନ୍ୟ ଛଜଣ ମକଦ୍ଦମା ଲଢ଼ି ନଥିଲେ । ଅସହଯୋଗ ପନ୍ଥା ଧରି ଅକୁଣ୍ଠିତ ଚିତ୍ତରେ ଜେଲ ଗଲେ । ଏମାନଙ୍କର ଏକ ସପ୍ତାହ ମିଆଦ ହୋଇଅଛି । ବଡ଼ ବଜାର କଂଗ୍ରେସ କମିଟି ତରଫରୁ ଏମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସୁପାରିଶ କରା ଯାଇଥିଲା ।

କଲିକତାରେ ଜଣେ ଓଡ଼ିଆ ଉପରେ ଆଘାତ

କଲିକତା ମୁରୁଗୀହଟାର ଜଣେ ମାରବାଡ଼ୀ ମୁକାମରେ ଏକ ଓଡ଼ିଆ ଚାକର ଅଛି । ତାର ନାମ ମୁଖିଆ ରାଉତ । ଘର ଭଦ୍ରକ ପାଖ ଅର୍ଜୁନ ପୁର ଗାଁରେ । ଗଲା ସୋମବାର ଦିନ ମୁଖିଆ ବିଲାତି କପଡ଼ା ଉଠାଇବାକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାରୁ ମାରବାଡ଼ି ତାକୁ ମାରିଲା । ସେଥିରେ ମୁଖିଆ ମରିଗଲା ବୋଲି ଗୁଜବ ରାଷ୍ଟ୍ର ହୋଇଗଲା । ମୁରୁଗୀହଟା ଓ ବଡ଼ ବଜାରର କୋଡ଼ିଏ ପଚିଶ ହଜାର ଲୋକ ମାରବାଡ଼ୀର ମୁକାମ ଘର ପାଖେ ଜମିଗଲେ । ମାରବାଡ଼ୀ ଘରୁ ବାହାରିଲା ନାହିଁ କମ୍ବା ଲୋକଙ୍କୁ ବାହାରି କହୁନାହିଁ । ଏଥିରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଧିକ ସନ୍ଦେହ ହେଲା । ଲୋକେ ଏପରି ଚେଷ୍ଟା ଯାଇଥିଲେ ଯେ ମାରବାଡ଼ୀ ଘର ଲୁଟି କରି ପକାଇ ଥାନ୍ତେ । ପୋଲିସ ଆସି ପହରା ଦେଲେ । ସ୍ୱାମୀ ବିଶ୍ୱାନନ୍ଦ ଲୋକଙ୍କୁ ଥଣ୍ଡା କରିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ତଥାପି ଲୋକ ଭାଙ୍ଗିଲେ ନାହିଁ । କଟକର କଂଗ୍ରେସ କର୍ମୀ ବାବୁ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ, ଯମୁନାଲାଲ, ପଦ୍ମରାଜ ଜୈନ, ଅମ୍ବିକାଚରଣ ବାଜପେୟୀ ମାଧବପ୍ରସାଦ ଶୁକ୍ଳ, ପ୍ରଭୃତି ସରଜମିନିକି ଯାଇଥିଲେ । ଶେଷରେ ରାତି ୧୨ଟା ବେଳେ ସ୍ୱାମୀ ବିଶ୍ୱାନନ୍ଦଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ ମୁକାମ ଭିତରେ ପଶିଲେ । ମାତ୍ର ସେଠାରେ ମାଡ଼ ଖାଇଥିବା ଲୋକ ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ । ସେଠାରୁ ସେମାନେ ପୁଣି ମାରବାଡ଼ିର ନିଜ ରହିବା ମୁକାମ ବାଂଶତଲା ଗଲିରେ ଏକ କୋଠାକୁ ଗଲେ । ସେଠାରେ ମୁଖିଆ ଦେଖାଗଲାନାହିଁ । ସ୍ୱାମୀ ବିଶ୍ୱାନନ୍ଦ ଓ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ ମୁରଗୀହଟା ଫେରି ମୁଖିଆକୁ ଦେଖିଲେ । ଗୋପବନ୍ଧୁ ବାବୁ ତା ସଙ୍ଗେ ଅଲଗାରେ ଅନେକ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ମାତ୍ର ପ୍ରକୃତରେ ସେହି ଲୋକ ମୁଖିଆ କି ନୁହେ ଏ ସନ୍ଦେହ ତୁଟିଲା ନାହିଁ । ପରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ସୁଝାଇ ଗହଳ ଭାଙ୍ଗିଦେଇ ନେତାମାନେ ଘରକୁ ଗଲେ । ମୁକାମ ଘର ପାଖେ କଂଗ୍ରେସ ଓ ଖିଲାଫତ ଭଲଣ୍ଟିଅରମାନେ ଜଗିଥିଲ ରହିଲେ । ଜନତା ସହଜରେ ଭାଙ୍ଗିଲା ନାହିଁ । ପରଦିନ ସହରରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ହେଲାକି ଲାସ ମିଳିଛି । ଓଡ଼ିଆମାନେ ସବୁଠାରି ଏ ବିଷୟର ଆଗ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା କାରଣ ସ୍ଥାନୀୟ କଂଗ୍ରେସ କମିଟିକି ଅନୁରୋଧ କଲେ । ମୁଖିଆକୁ ଚିହ୍ନିଥିବା ଓ ଜାଣିଥିବ ଦୁଇଜଣ ଲୋକଙ୍କୁ ଗୋପବନ୍ଧୁ ବାବୁ ଧରି ପଦ୍ମରାଜ ଜୈନ ପ୍ରଭୃତି ବଡ଼ ବଜାର କଂଗ୍ରେସ କମିଟିର କେତେ ନେତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମଙ୍ଗଳବାର ରାତିରେ ପୁନର୍ବାର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଶେଷରେ ମାରବାଡ଼ୀର ବାଂଶତଲା ମୁକାମରେ ମୁଖିଆ ଦେଖାଗଲା । ପୂର୍ବଦିନ ରାତିରେ ଗୋପବନ୍ଧୁ ବାବୁ ଯାହାକୁ ଦେଖିଥିଲେ ସେ ସେହି ଲୋକ । ତାର ପରିଚିତ ଦୁଇଜଣ ଓଡ଼ିଆ ତାକୁ ଚିହ୍ନିଲାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ସନ୍ଦେହ ତୁଟିଲା । ମୁଖିଆ ଉପରେ ମାଡ଼ ହୋଇଛି । ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକାଶ ପଡ଼ିଲା । ମାତ୍ର ମୁଖିଆ ଏଥିମଧ୍ୟରେ କିଛି ଟଙ୍କା ପାଇ ମାଡ଼ ଖାଇଥିବା କଥା କହୁନାହିଁ । ସିଡ଼ିରୁ ଖସିପଡ଼ି ଆଘାତ ପାଇଛି ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଏ ସମୁଦାୟ ବିଷୟ ଗୋପବନ୍ଧୁ ବାବୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦେବାରୁ ଲୋକେ ଥୟ ହେଲେ । ଏ ଘଟଣା ନେଇ କଲିକତାରେ ଦୁଇଦିନ କାଳ ଭାରି ଚହଲ ପଡ଼ିଗଲା । ଏହି କେତେ ଦିନର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଆ ଲୋକେ କଲିକତାରେ ଦେଖାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଓଡ଼ିଆ ଜୀବନର ମୂଲ୍ୟ ଅଛି । ଓଡ଼ିଆ ଆଉ ଜାନବାର ନୁହେ ।

ଅକସ୍ମାତ୍ ଓଡ଼ିଆ ସଭା

୧୩ ତାରିଖ ସଭାରେ ଓଡ଼ିଆ ମଜୁରିଦାରମାନେ ଠିକ କରିଥିଲେ ଯେ କି ସ୍ୱଦେଶୀ କି ବିଦେଶୀ କୌଣସି ପ୍ରକାର କପଡ଼ା ବା ସୂତା କାମ କରିବେ ନାହିଁ । ଏଥିର ଫଳରେ ୧୪ ତାରିଖ ବଡ଼ବଜାରରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଏକାବେଳକେ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଖୋରଠା ଗାଡ଼ିବାଲା ଓ ଜମାଦାରମାନେ ଅନେକେ ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯୋଗ ଦେଇଛନ୍ତି । ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ ବଡ଼ବଜାର କାରବାରର ଅବସ୍ଥା ଦେଖିବାକୁ ୧୪ ତାରିଖ ଉପରବେଳା ଯାଇଥିଲେ । ଓଡ଼ିଆ ଖୋରଠା ଶ୍ରମଜୀବୀମାନେ ଏବଂ ମାରଚାରୀ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ ତାଙ୍କ ପାଖେ ଜମିଗଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମଟର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପଟୁଆର କରି ତାଙ୍କୁ ହାଲିଡେ ମାଠକୁ ଆଣିଥିଲେ । ସେଠାରେ ସାତ ଆଠ ହଜାର ଲୋକ ଜମା ହୋଇଗଲେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଲଳିତମୋହନ ଘୋଷାଲ, ପଦ୍ମରାଜ ଜୈନ, ମାଧବଚନ୍ଦ୍ର ଶୁକ୍ଳ, ଭୋଳାନାଥ ବର୍ମନ ସଭାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ବାବୁ ଲଳିତମୋହନ ଘୋଷାଲ ମାଧବଚନ୍ଦ୍ର ଶୁକ୍ଳ ଏବଂ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ ଖୁବ ତେଜସ୍ୱିନୀ ଭାଷାରେ ବକ୍ତୃତା ଦେଇ ଓଡ଼ିଆ ଶ୍ରମଜୀବୀମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିଥିଲେ । ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ ଶେଷରେ ଏକ ଦୀର୍ଘ ବକ୍ତୃତା ଦେଇ ଓଡ଼ିଆମାନେ ଆପଣାର ଚରିତ୍ର ଓ ଆଚରଣ ଠିକ ରଖି ମନୁଷ୍ୟ ପରି ହେଲେ ଏକା କଲିକତାରେ କାହିଁକି ପୃଥିବୀର ଯେ କୌଣସି ଠାରେ ଖାଦର ପାଇବେ ବୋଲି ବୁଝାଇ ଦେଇଥିଲେ । ମୁଖିଆ ରାଉତର ହତ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧେ ଯେ ଜନରବ ଉଠିଥିଲା ସେ ବିଷୟର ତଦନ୍ତ କରି ସେ ଯାହା ଶେଷରେ ଜାଣିଥିଲେ ତାହା ମଧ୍ୟ ସଭାସ୍ଥଳେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଜେଲ ଯାଇଥିବା ଓଡ଼ିଆ ବୋଝିଆମାନେ ଖଲାସ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ସମାରୋହରେ ଆଣିବା କଥା ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏ ଦିନ ସଭାରେ ସମସ୍ତେ ଭାରି ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ଥିଲେ । ବଡ଼ ବଜାରର କାମ ପୂର୍ବପରି ବନ୍ଦ ରହିଅଛି ।

ପିକେଟିଂ

ମାରବାଡ଼ୀ ଓ ମୁସଲମାନ ସ୍ୱେଚ୍ଛା ସେବକମାନେ ବଡ଼ ବଜାରର ସୂତାପଟି ପରିଆପଟି ପ୍ରଭୃତି ବିଦେଶୀ ଲୁଗା ବିକ୍ରିର ପ୍ରଧାନ କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କରେ ରହି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବିଦେଶୀ ଲୁଗା ଖରଦ କରିବାରୁ ନିବର୍ତ୍ତଉଛନ୍ତି । ଅନେକେ ସଂଧ୍ୟାପରେ ଲୁଚାଇ ବିଦେଶୀ ବିକୁଛନ୍ତି । ଭଲଣ୍ଟିଅର ମାନଙ୍କ ଛଡ଼ା ଯମୁନାଲାଲ ବେଜାଜ ପଦ୍ମଲାଲ ଜୈନ ପ୍ରଭୃତି ମୁଖିଆ ମାରବାଡ଼ୀମାନେ ବଜାରରେ ଯାଇ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେଉଅଛନ୍ତି ।

କଲିକତାରୁ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ପ୍ରସ୍ଥାନ

ଏମାସ ୧୩ ତାରିଖ ମଙ୍ଗଳବାର ସକାଳ ୧୦ଟା ଗାଡ଼ିରେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧି କଲିକତା ଛାଡ଼ିଲେ । ମେଦିନୀପୁର ହୋଇ ସିଧା ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଗଲେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ସେ ଦିନେ ଓହ୍ଲାଇବାର ଆଶାଥିଲା ତାହା ହେଲାନାହିଁ । ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଯିବା ତାଙ୍କର ବଡ଼ ଜରୁର । ଏଣେ ପୁଣି ମେଦିନୀପୁର ପରି ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଜିଲ୍ଲାକୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥରେ ସୁଦ୍ଧା ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ଫଳରେ ଓଡ଼ିଶାର ଅଦୃଷ୍ଟ ଭାଗ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ ।

ପୁରୀରେ ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ଉପରେ ୧୪୪ ଧାରା

କଟକ ମେଜେଷ୍ଟର ଏମାସ ୯ ତାରିଖ ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁଦାସଙ୍କ ଉପରେ ୧୪୪ ଧାରା ହୁକୁମ ଜାରି କରିଥିଲେ । ଗୋପବନ୍ଧୁ ବାବୁ ୯ ତାରିଖ ଦିନ କଟକରୁ ମଉଲଭି ମହମଦ୍ ସାଫିଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସତ୍ୟବାଦୀ ଆସିଥିଲେ । ୧୦ ତାରିଖ ଉପର ବେଳା ପୁରୀ ପାସେଞ୍ଜର ଗାଡ଼ିରେ ପୁରୀ ଯାଇଥିଲେ । ପୁରୀ ରେଲଷ୍ଟେସନରେ ପ୍ରାୟ ସଂଧ୍ୟା ୫ଟାରେ ପହଞ୍ଚି କଲିକତା ଯିବାଲାଗି ପୁରୀ ଏକ୍ସପ୍ରେସକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ୭ଟାଯାଏ ଷ୍ଟେସନରେ ରହିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଷ୍ଟେସନ ପ୍ଲାଟଫର୍ମରେ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ମେଜେଷ୍ଟରଙ୍କର ୧୪୪ଧାରା ହୁକୁମ ତାଙ୍କରି ଉପରେ ଜାରି ହେଲା । ସେହି ହୁକୁମରେ ଏହିପରି ଲେଖାଅଛି ।

ବାବୁ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ । ସତ୍ୟବାଦୀ
ହାଲ ପୁରୀ ଟାଉନ

ଯେହେତୁ ଏହା ଆମ୍ଭର ଗୋଚରକୁ ଆସିଅଛି କି ଏ ଜିଲ୍ଲାରେ ନାନାସ୍ଥାନରେ ତୁମ୍ଭେ ଅଳ୍ପଦିନ ହେଲା ସଭା ସମିତିରେ ବକ୍ତୃତା ଦେଇଅଛ । ପଟୁଆର ଗଠନ କରି ତାହା ଚଳାଇଅଛ । ଯଦ୍ଦ୍ୱାରାକି ସମ୍ରାଟଙ୍କର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶତୃତା ଏବଂ ଗୋଳମାଳ ଘଟିପାରେ କିମ୍ବା ସାଧାରଣଙ୍କର ଶାନ୍ତି ଭଙ୍ଗ ହୋଇପାରେ ।

ଏବଂ ଯେହେତୁ ଆମ୍ଭେ ସଂବାଦ ପାଇଅଛୁଁ ଯେ ତୁମ୍ଭେ ପୁନରାୟ ଏହି ପୁରୀ ସହର ଓ ଏଜିଲାର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ସଭା ସମିତିରେ ବକ୍ତୃତା କରିବା ଓ ପଟୁଆର ଏବଂ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଆୟୋଜନ କରିବାକୁ ମନସ୍ଥ କରିଅଛ ଯଦ୍ଦ୍ୱାରାକି ସମ୍ରାଟଙ୍କର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର ପ୍ରଜାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶତୃତା ଘଟିପାରେ । ଏବଂ ଗୋଳମାଳ ଓ ସାଧାରଣ ଶାନ୍ତିଭଙ୍ଗ ହୋଇପାରେ ।

ଯେହେତୁ ଆମ୍ଭ ମତରେ ଏଥିର ଆଶୁ ପ୍ରତୀକାର ବାଞ୍ଛନୀୟ ।

ଏତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଧି ଆଇନର ୧୪୪ଧାରା ଅନୁସାରେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଆଦେଶ କରାଯାଉଅଛି କି ଆଗାମୀ ଦୁଇମାସ ମଧ୍ୟରେ ତୁମ୍ଭେ ଏ ପୁରୀସହରରେ କିମ୍ବା ଏ ଜିଲ୍ଲାର କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ବକ୍ତୃତା କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ପଟୁଆର ବା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଚଳାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଧର୍ମ ବା ବିବାହ ସଂପର୍କୀୟ ପଟୁଆରରେ ଯୋଗ ଦେବାରେ ଆପତ୍ତି ନାହିଁ ।

ଆମ୍ଭ ସ୍ୱାକ୍ଷରରେ ଆମ୍ଭ ଅଦାଲତ ମୋହର ସଂଯୁକ୍ତ ହୋଇ ୧୯୨୧ ସାଲ ସେପ୍ଟମ୍ବର ୧୦ ତାରିଖ ଏହି ହୁକୁମ ଦିଆଗଲା ।

ଡ଼ି. ଏନ ଦାସ
ଜିଲ୍ଲା ମେଜେଷ୍ଟର

ପୁରୀରେ ପ୍ରତିବାଦ ସଭା

୧୧-୯-୨୧ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ପୁରୀ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡଠାରେ ଏକ ବିରାଟ ସଭା ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରାୟ ଏକ ହଜାର ଲୋକ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ । ବାବୁ ବୈରାଗୀ ମିଶ୍ର କଲିକତାର ଓଡ଼ିଆ କୁଲିଙ୍କ ସାହସ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଓ ଏକତା ସମ୍ବନ୍ଧେ ଏକ ଦୀର୍ଘ ବକ୍ତୃତା ଦେଇଥିଲେ । ବାବୁ ଭରତ ଚନ୍ଦ୍ର ଘୋଷାଲ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସଙ୍କ ଉପରେ ହୋଇଥିବା ୧୪୪ ଧାରା ନୋଟିସ ବେଆଇନ ଓ ଅନ୍ୟାୟ ଥିବାର କହିଥିଲେ ଏବଂ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ ଲୋକ ସାଧାରଣଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେପରି ଦୋଷୀ ନଥିବା, ତାଙ୍କ ବକ୍ତୃତା କୌଣସି ଅଶାନ୍ତି ଜନକ ହୋଇଥିବାର ସେ କେବେ ଶୁଣି ନ ଥିବା କହି ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା କାହାର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ସାହସ ଚ୍ୟୁତ ନ ହେବା ଉଚିତ ବୋଲି କହିଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମିଶ୍ର ସ୍ୱଦେଶୀ ବ୍ୟବହାର, ମକଦ୍ଦମା ମାମଲା ନ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଅରଟ ବ୍ୟବହାର ସମ୍ବନ୍ଧେ କେତେକ କଥା କହିଥିଲେ । ପରିଶେଷରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜଗବନ୍ଧୁ ସିଂହ ତେଜସ୍ୱିନୀ ଭାଷାରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ବକ୍ତୃତାର ସାରାଂଶ ସଭାସ୍ଥ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଦେଇଥିଲେ । କଲିକତା ଓଡ଼ିଆ କୁଲି ଭାଇମାନଙ୍କ ସାହସ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅନୁକରଣୀୟ । ସେମାନଙ୍କ ପରିକ୍ରିୟା ପ୍ରତିଜ୍ଞା ନ ହେଲେ ଜାତୀୟ ଉନ୍ନତି ହୋଇ ନ ପାରେ ବୋଲି କହିଥିଲେ । ଗୋପବନ୍ଧୁ ବାବୁଙ୍କ ଉପରେ ଯେ ୧୪୪ ଧାରା ନୋଟିସ ହୋଇଛି । ତଦ୍ଦ୍ୱାରା କେହି ବିଚଳିତ ନ ହେବ । ବରଂ ଅଧିକ ସାହସ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଏବଂ ଏକ ଗୋପବନ୍ଧୁ ବାବୁଙ୍କ ପରିବର୍ତ୍ତେ ପଚିଶ ଗୋପବନ୍ଧୁ ବାହାରିବାର ସୁଯୋଗ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆସିଥିବାର କହିଥିଲେ । ଏ ପରୀକ୍ଷା କେଲ, ପ୍ରହ୍ଲାଦ ପରି କଠୋର ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ନ ପାରିଲେ ମନର ଦୃଢ଼ତା, ଆନ୍ଦୋଳନର ଦୃଢ଼ତା ଜଣା ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ସରକାର ଏହିପରି ପରୀକ୍ଷା କରି କରି ଦେଶବାସୀଙ୍କ ମନ ବଳାଉଛନ୍ତି । ଏ ଆନ୍ଦୋଳନ ଏକା ଗୋପବନ୍ଧୁ ବାବୁଙ୍କର ନୁହେ । ତାଙ୍କ ମୁହଁ ସିଲାଇ କରିଦେଲେ ଅସହଯୋଗର ମୁହଁ ସିଲାଇ କରା ହେବ ନାହିଁ । ଏ ନୋଟିସର ମର୍ମ ଏହିପରି ବୁଝି ଲୋକେ ଆପଣା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଚଳ ଅଟଳ ହୋଇ ଶାନ୍ତ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ, ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅରଟ ଚଳାଇଲେ, ବିଦେଶୀ ଲୁଗା ଶୀଘ୍ର ବର୍ଜନ କଲେ ଗୋପବନ୍ଧୁବାବୁଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରକୃତ ସ୍ନେହ ସହାନୁଭୂତି ଓ ଭକ୍ତି ଦେଖାଇବାର ହେବ । କେବଳ ମୁହଁରେ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କଲେ କିଛି ଫଳ ହେବ ନାହିଁ । ଗୋପବନ୍ଧୁ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିଥିଲେ, ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଉଥିଲେ ସେ ପରାମର୍ଶ ବହୁତଥର ଲୋକେ ଶୁଣିଲେଣି ଆଉ ବକ୍ତୃତାର ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ହାତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ମନ ସଙ୍କଳ୍ପ କରିବ, ଏହିପରି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ଲୋକେ ବାଞ୍ଛିତ ଫଳ ପାଇବେ । ଏହିପରି ଲୋକଙ୍କୁ ସାହସ ଓ ଉତ୍ସାହ ବାକ୍ୟ କହି ଜଗବନ୍ଧୁ ବାବୁ ବକ୍ତୃତା ଶେଷ କଲେ । ଲୋକେ ତାଙ୍କ ବକ୍ତୃତା ଶୁଣି ବଡ଼ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଥିବାର ପ୍ରକାଶ କଲେ, ଏବଂ ଆଉ ବିଦେଶୀ ଲୁଗା ପିନ୍ଧିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କଲେ । ଏବଂ ଗୋପବନ୍ଧୁ ବାବୁଙ୍କ ଉପରେ ୧୪୪ଧାରା ନୋଟିସ ଜାରି କରି ସରକାର ଅନ୍ୟାୟ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କଲେ । ସଭାରେ କୌଣସି ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳତା ଦେଖା ଦେଇ ନଥିଲା । ସର୍ବସମ୍ମତିକ୍ରମେ କଲିକତା ଓଡ଼ିଆ କୁଲି ଭାଇମାନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦିଆଗଲା । ଏବଂ ସେମାନେ ନିରୁତ୍ସାହ ନ ହେବା ଲାଗି ଅନୁରୋଧ କରାଗଲା । ସଭାରେ ଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାବୁ ବନମାଳୀ ଦାସ ଓ ବାବୁ ଲବ୍ୟସିଂହ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଓ ବାବୁ ଉପେନ୍ଦ୍ର କରଙ୍କ ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ ଯୋଗ୍ୟ ।

୧୪ । ୯ । ୨୧ ପୁରୀ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି ମାରକେଟ ନିକଟରେ ଏକ ବୃହତ୍ ସଭା ହୋଇଥିଲା । ପୁରୀ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ସାହେବ ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସଙ୍କ ଉପରେ ଜାରି କରିଥିବା ୧୪୪ଧାରା ନୋଟିସ ବିଷୟ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଥିଲା । ବାବୁ ଭରତଚନ୍ଦ୍ର ଘୋଷାଲ, କୃପାସିନ୍ଧୁ ହୋତା, ଓ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ରମାନେ ନୋଟିସ ଅନ୍ୟାୟ ଥିବା ବିଷୟ, ଏବଂ ସ୍ୱଦେଶୀ ଯନ୍ତ୍ରର ବିଷୟରେ ଅନେକ କଥା କହିଥିଲେ । କୃପାସିନ୍ଧୁ ବାବୁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରନ୍ତେ ଲୋକେ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଗୋପବନ୍ଧୁ ବାବୁଙ୍କ ଉପରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ନୋଟିସ ଅନ୍ୟାୟ ଅଟେ । ଶେଷରେ ଜଗବନ୍ଧୁ ବାବୁ ବିଦେଶୀ ବର୍ଜନ ଓ ଲୋକେ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧେ କେତେକ କଥା କହିବା ବେଳେ ହଠାତ୍ ବର୍ଷା ହେବାରୁ ସଭା ଭଙ୍ଗ ହେଲା । ବାବୁ ବନମାଳୀ ଦାସ ଏ ସଭାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ।

ପୋଷ୍ଟାଫିସ ଅସୁବିଧା

ଖୋର୍ଦ୍ଧା ସବଡ଼ିଭିଜନ ଜାଙ୍କୁ ପୋଷ୍ଟ ଅଫିସରେ ପୋଷ୍ଟମାନ ନାହିଁ । ପୋଷ୍ଟମାଷ୍ଟର ବହୁତ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ସୁଦ୍ଧା ସମୟ ସମୟରେ ଚିଠିପତ୍ର ବିଳମ୍ବରେ ମିଳେ । ଏଠାକୁ ଜଣେ ପୋଷ୍ଟ ପିଅନ ଶୀଘ୍ର ଆସିବା ଦରକାର ।